יב: מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין

הכא במאי עסקינן דאית ליה גידודי. פירש רש"י אבל היס כיסהו וקשיא דאבל מקום מאי שנא דלענין טלטול משיכי מחיצות ולענין מילוי לא משיכי וי"ל דהכי פירושו מילוי הוא דלא ממלינן פירוש דאסור לטלטל (א) מצית לאצר ונקט מילוי משום דעיקר תשמיש מאצר לבית הוא המילוי אבל טלטולי הוא דמטלטלינן באצר ואמאי כו' ומשני דאית ליה גידודי ויכרת מחיצה לבני אצר ולבני בית שהם רחוקים אינה ניכרת וערבי מיא ומשום הכי אסור וקשה דבפרק כיצד משתתפין (לקמן ד' פו.) משמע דאמר שפיר דלא בענין שיראו לאשי קנים אי לאו " משום דרב יהודה קפיד אערובי מיא והשתא הך ברייתא נמי סברה הכי ויש לומר דהוה מצי למימר וליטעמיך וריב"ן מפרש דמיירי באצר שנפרצה מערב שבת והמים באו בשבת וקאמר הכא דאמאי עסקינן דאית ליה גידודי ולהכי מטלטלין דשבת הואיל והותרה הותרה אע"ג דהשתא אין המחיצות ניכרות אבל למלאות מן המים שבאו בשבת לא שייך הואיל והותרה הותרה ורשב"ם ור"ת פירשו דאית ליה גידודי [שיש גדודים] גבוהים עשרה ליס (ב) בתוך האצר ולכך מטלטלין באצר אבל למלאות מן המים אסור דמקום המים נפרץ במלואו ליס והיס הוי כרמלית (ג) ואין לחוש שמא יעלה היס שרטון שגדודים גבוהים יותר או שהס רחוקים משפת היס ביותר הרבה והשר מקולי מפרש דהכי פירושו מילוי הוא דלא ממלינן הוא הדין טלטול ונקט מילוי משום דקתני בברייתא אין ממלאים אבל טלטולי מטלטלינן אם הלכו להס המים ואמאי וכו' דאית ליה גידודי ולהכי שרי בשאין המים אבל כשיש המים ומחיצה אינה ניכרת וערבי מיא אסור וא"ת ואמאי אסור הכא למלאות והא קתני בתוספתא (פ"ו) גזוטרא שהיא למעלה מן המים אין ממלאים הימנה בשבת אלא אם כן עשה מחיצה גבוה עשרה למטה מן המים ואע"פ שהמים נפין על גבה אלמא אף על גב דאין מחיצה ניכרת ממלאין הימנה ושמא יש לומר דהתם שהמחיצות עשויות לשם מים עדיפי מגידודי דהכא וילנב"ש פירש כרש"י דאית ליה גידודי אבל היס כיסהו ולהכי לא ממלינן דילמא אזיל דלי לאידך גיסא חוץ לאצר וטעמא דערבי מיא אין אסור אלא משום דילמא אזיל דלי לאידך גיסא ולא משום דאין המחיצות ניכרות ונעשה דהוי כפתח לא חיישינן לאיכא היכרא אבל טלטולי מטלטלינן אע"ג דאין מחיצות ניכרות והשתא אמאי שפיר דהיא דתוספתא (ו): **איתיביה** יתר על כן. " ואפילו רבנן לא (ד) אסרי אלא דמדרבנן נעו אלא מחיצות גמורות: **כמה** מבוונים בו' **אלא בשם ארבעה**. אין אלא גרים אלרבעה משום דאשתא אלקא דעמיה דרבי זירא דסגי בשם משהו ואין לחוש דמשום מסקנא נקט אלרבעה: **להוי כשם משהו ולישתרי**. ואף על גב דרבי זירא קאמר לעיל מרחוק אחת באלרבעה לבתר שמעה:

ובתים וחצירות פתוחים לתוכו. שתי חצירות למבוי ושתי בתים בכל אחד ואחד והכי איתא בפרק בתרא (שבת ד' קלא.) ואם תאמר אחד שאינה מרובעת היכי משתרי בלתי וקורה אבל מבוי דרחוק מדיורין אחד מפסיק בין הבתים למבוי משום הכי בעינן דיורין מרובין שתי חצירות ושני בתים לכל אחד דהא בפרק הדר (לקמן ד' עג.) אמר רב אין מבוי ניתר בלתי וקורה ושמואל אמר אפילו בית אחד ואחד ואחד ופירש רש"י התם בית אחד במבוי בלא אחד ואחד אחת עם הבתים וכיון דטעמיה דרב משום דיורין רב נמי מודה כיון דאיכא בית במבוי אפילו איכא שום אחד דשרי בלתי וקורה וכפי' הקונטרס צריך לפרש דאין לפרש בית אחד ואחד אחת היינו בית אחד בחצר דהא קאמר רבי יוחנן התם אפילו מורבה וקאמר בתר הכי דלא חיישינן דלמא אתי לאפוקי מנא דבתים לחורבה משמע דלא בעי למימר חורבה שבחצר דאם כן ליכא בתים אלא אחד ואחד אחת ונראה לפרש משום דמבוי קרוב לרה"ר יותר מחצר בעי בתים וחצירות: על

דאית ליה גידודי. מה שנאמר מן הפרצה בגובה עשרה אבל היס כיסהו: **הכשירו בלתי**. תיקנו בלתי: **הזורק לתוכו**. מרשות הרבים: **חייב**. דקסבר לתי משום מחיצה: **הכשירו בקורה הזורק לתוכו פטור**. דקורה משוס היכר וקסבר ארבעה מחיצות דאורייתא בין לקולא בין לחומרא: **חצירות של רבים**. שפתוחין בתים הרבה לחצר ואוסרים בני הבתים זה על זה שאין יכולין להוציא מן הבתים לחצר בלא עירוב מפני שהבית רשות מיוחדת לו וחצר רשות תבירו מושל בה ונמצא מוציא מרשות לרשות ורבנן גזור שלא להוציא מרשות היחיד לרשות היחיד גזירה דילמא אתי לאפוקי מרשות היחיד לרשות הרבים אבל בחצר מותר לטלטל בה כדאמרינן במסכת שבת בפ' רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי כו' (דף קל.): **שאינו ראוי לשיפוף**. מפולת: **לתי משום מחיצה**. וקסבר שלש' מחיצות דאורייתא: **הזורק לתבוי כו'**. אלמא לתי משום מחיצה: **אינו צריך אלא לתי**. שאינו מפולת: **חייב**. ואע"ג דלית ליה לתי דשלש מחיצות דאורייתא: **לתי ודבר אחר**. לורת הפתח כתורת מפולת: **הזורק לתוכו פטור**. ואע"ג דעבד לתי: **יתר על כן**. לעיל מיניה אתיבי בבונה עליה על גבי שני בתים בפ' כל גגות (לקמן לה.): **לתי מבאן כו'**. " אלמא לתי משום מחיצה ואפילו רבנן לא פליגי עליה אלא ברשות הרבים אבל במבוי מפולת לא: **שתי מחיצות**. של שני בתים לבד הלחיים והלחיים דקא מלרינן ר' יהודה משום היכר בעלמא: **בלתי משום**. אלא בפס אלרבעה בחצר: **בקורה עפה**. כשאר מבוי ומר אמר מדא ומר אמר מדא ולא פליגי: **כמה מבוונין**. לפיישן הוא בא: **ובתים וחצירות**. שתי חצירות פתוחות לתוכו ובית פתוח לכל אחד שכן היו דירותיהן לפני כל בית היה אחד: **בגולה לא**. בתמיה. משום דבגולה היא משתרית בלתי משום: **ואי לא הויא לה חצר**. ובעיא פס. והאי מרובעת לאו למעוטי עגולה אתא אלא למעוטי אלכה יתר על רחבה: **וכמה**. יהא אורכה יותר דנפקא לה מדין חצר ומשתרית בלתי משום: **עד דאיכא פי שנים**. הואיל ואחר היתה לא נפקא מדינא עד דאיכא פי שנים: **תביבי**. ר' חייא שהוא אחי אביו ואמו של רבינו:

רבי

איתיביה יתר על כן. " ואפילו רבנן לא (ד) אסרי אלא דמדרבנן נעו אלא מחיצות גמורות: **כמה** מבוונים בו' **אלא בשם ארבעה**. אין אלא גרים אלרבעה משום דאשתא אלקא דעמיה דרבי זירא דסגי בשם משהו ואין לחוש דמשום מסקנא נקט אלרבעה: **להוי כשם משהו ולישתרי**. ואף על גב דרבי זירא קאמר לעיל מרחוק אחת באלרבעה לבתר שמעה:

ובתים וחצירות פתוחים לתוכו. שתי חצירות למבוי ושתי בתים בכל אחד ואחד והכי איתא בפרק בתרא (שבת ד' קלא.) ואם תאמר אחד שאינה מרובעת היכי משתרי בלתי וקורה אבל מבוי דרחוק מדיורין אחד מפסיק בין הבתים למבוי משום הכי בעינן דיורין מרובין שתי חצירות ושני בתים לכל אחד דהא בפרק הדר (לקמן ד' עג.) אמר רב אין מבוי ניתר בלתי וקורה ושמואל אמר אפילו בית אחד ואחד ואחד ופירש רש"י התם בית אחד במבוי בלא אחד ואחד אחת עם הבתים וכיון דטעמיה דרב משום דיורין רב נמי מודה כיון דאיכא בית במבוי אפילו איכא שום אחד דשרי בלתי וקורה וכפי' הקונטרס צריך לפרש דאין לפרש בית אחד ואחד אחת היינו בית אחד בחצר דהא קאמר רבי יוחנן התם אפילו מורבה וקאמר בתר הכי דלא חיישינן דלמא אתי לאפוקי מנא דבתים לחורבה משמע דלא בעי למימר חורבה שבחצר דאם כן ליכא בתים אלא אחד ואחד אחת ונראה לפרש משום דמבוי קרוב לרה"ר יותר מחצר בעי בתים וחצירות: על

מבוי שהוא גבוה אין עירובין אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב יהודה מבוי שאינו ראוי לשיתוף "הכשירו בלחי הזורק לתוכו חייב הכשירו בקורה הזורק לתוכו פטור מתקיף לה רב ששת טעמא דלא נשתתפו בו הא נשתתפו בו אפילו הכשירו בקורה נמי חייב וכי כבר זו עשה אותו רשות היחיד או רשות הרבים והתניא חצירות של רבים ומבואות שאינן מפולשין בין עירבו ובין לא עירבו הזורק לתוכן חייב אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב יהודה מבוי שאינו ראוי לשיתוף "הכשירו בלחי הזורק לתוכו חייב הכשירו בקורה הזורק לתוכו פטור " אלמא קסבר (ה) לחי משום מחיצה וקורה משום היכר וכן אמר רבה לחי משום מחיצה (ו) וקורה משום היכר " ורבא אמר אחד זה ואחד זה משום היכר איתיביה רבי יעקב בר אבא לרבא הזורק למבוי יש לו לחי חייב אין לו לחי פטור הכי קאמר אינו צריך אלא לחי הזורק לתוכו חייב לחי ודבר אחר הזורק לתוכו פטור איתיביה (ז) יתר על כן אמר רבי יהודה מי שיש לו שני בתים בשני צידי רשות הרבים עושה לחי מבאן ולחי מבאן או קורה מבאן וקורה מבאן ונושא ונותן באמצע אמרו לו אין מערבין רשות הרבים בכך התם קסבר רבי יהודה שתי מחיצות דאורייתא אמר רב יהודה אמר רב מבוי שארכו כרחבו אינו ניתר בלחי משהו אמר רב חייא בר אשי אמר רב מבוי שארכו כרחבו אינו ניתר בקורה טפח אמר רבי זירא כמה מבוונן שמעתא דסבי כיון דארכו כרחבו הוה ליה חצר וחצר אינה ניתרת בלחי וקורה אלא בפס ארבעה אמר רבי זירא אי קשיא לי הא קשיא לי ליהוי האי לחי כפס משהו ונשתרי אישתמיטתיה הא דאמר ר' אסי אמר ר' יוחנן פסי חצר צריכין שיהא בהן ארבעה (ח) אמר רב נחמן (ט) נקטינן איזהו מבוי שניתר בלחי וקורה כל שארכו יתר על רחבו (י) ובתים וחצרות פתוחים לתוכו (יא) ואיזו היא חצר שאינה ניתרת בלחי וקורה אלא בפס ארבעה כל שמרובעת מרובעת אין עגולה לא הכי קאמר (יב) אי ארכה יתר על רחבה הוה ליה מבוי ומבוי בלחי וקורה סגיא ואי לא הוה לה חצר וכמה סבר שמואל למימר עד דאיכא פי שנים ברחבה אמר ליה רב הכי אמר חביבי אפילו משהו: משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד כו': ר"ע

מסורת הש"ס

ב) וא"ת והיכא ס"ל דלחי משום מחיצה הא לגמרי רחמנא דעשה לא תפרוץ רוצה ושמא כמתילה ג' לו ד' לא לגמרי (ת"ר), ג) (לעיל ג. וש"נ), ג) שבת י. קיח. לעיל י. לקמן כב. עט: לה. ד) לעיל ה. ה) [שבת קלא. וש"נ], ו) [פסחים ד.], ז) ופע"ג דהכא אמר ר"ש כרי אמותן וכן לקמן עדל"ל כן. תוי"טלן אין צריך כלום והתם בעינן לאפילו בית שיראו לאחי קנים התם משום דנבלאה כמתלא מרשות מבוי ישוד לחיכא לאיתם דילמא אזיל דלי לאידך גיסא ונם נפרץ בעצלותו והכא לאיתם דילמא מיירי בעינן לביטל לאיתם דילמא אזיל דלי לאידך גיסא [ת"ר].

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה הכא וכו' פירו' דאסור לטלטל מחצר לבית ונקט מילוי: (ב) באר"ד גבוהים עשרה ליס עצמו כתוך האצר וכו': (ג) באר"ד ומין לתוס. ג"ב עיין בדף ח ע"ח: (ד) ד"ה איתביה וכו' רבנן לא אמורי אלא:

גליון הש"ס

גמ' אלא קסבר לחי משום מחיצה וקורה משום היכר. עי' לעיל ח ע"ב תוד"ה מבוי ולקמן דף פו ע"א תד"ה קורה: גמ' ורבא אמר אחד זה ואחד זה. עיין בהלמ"ש פ"ק דסוכה פי' ט: רש"י ד"ה לחי מבאן. אלמא לחי משום מחיצה. ק"ל הא הקושי' לכ"ע דמדברי רש"י מוכח דאפילו קורה משום מחיצה. ויש לתמוה דלעיל דקתני זורק לתוך מבוי יש לי לחי חייב ולא משמע דזורק לחי ולא קורה פליג כיה עלה ר"י אבל לענין לחי לא מציע מתן דפליג: תד"ה הביע. משום ד"ר קשיד אעיר"ב מא. לא זכיתי להבין דעיר"ב מיא שייך בבור שבנד הסני בא לאתן דרך המחילה ואסור לשאוב דשבתי בחצר מבירו ואסור להביאם לביתו. אבל הכא מה בכך דשבתי בכרמלית הא עתה שבאו חוץ החצר נעשה רה"י בתורה ואינו עוקר מכרמלית. אם נגא לומר כיון דבכרמ' לא מבכרא מחיצות הוי כליבנייהו לחחילה ס"ב בם בלא טעמא דעירובי מיא אסור דמים שבחצר נפרצו למקום האסור לה וא"ב עניו עירובי מיא לא שייך בסה כלל וה' יאיר עיני: תד"ה איתיביה. ואפ' רבנן בו'. תמוה לי הא מלינו מתן דפליג על ר"י בברייתא פ"ק דשבת דף ו' זהו הר"י בתוס' ובתמר' עלה ואמתי קרי לה בתוס' וכי' אבל לזרוק מוכו קמ"ל הרי מבריית' זו מוכח לו דרבנן דר"י פליגי עלה אחי' לזרוק לו דשב"ם הך ברייתא פליג עלה ובפשטא דמלתא דמסה הברייתא אחי' דרבנן פליגי עליה אחי' לזרוק ול"ב לון כתבו ואפילו רבנן וכו' ומתי פרק הש"ס ול"ע:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com